

Uvod

Delavci Loškega muzeja v Skofji Loki so za leto 1975 pripravili obsežen delovni program, ki pa v celoti ni mogel biti realiziran zaradi manjše dotacije, kot je bila predvidena v načrtu. Končni program dela je bil zato oblikovan šele takrat, ko je bila znana višina dotacije in planirani lastni dohodki ter tako izoblikovan končni finančni načrt; ta je pokazal, da programa v celoti ne bo mogoče realizirati v taki obliki, kot je bil prvotno izdelan. Zato je muzej nekaj akcij opustil in pri tem seveda gledal na pomembnost akcije kot tudi na učinkovitost celotnega dela. Med akcijami, ki smo jih opustili, je na primer zbirka o loških ropakih, ki je ni bilo mogoče postaviti zaradi stroškov za vitrine in drugo opremo; delo pa je teklo še naprej ob zbiranju gradiva. Med razstavami, ki smo jih opustili, je izpadla manj pomembna razstava o prikazu denarja na loškem ozemlju in razstava ob 100-letnici gasilstva v Skofji Loki, ki je bila preložena zaradi praznovanja jubileja v leto 1976. Toda v galeriji je bilo mogoče realizirati več razstav kot samo 12, kolikor smo jih predvideli v delovnem načrtu; bilo jih je kar 19, in to v organizaciji muzeja in drugih. To je bilo mogoče doseči, ker je muzej iskal za razstave pokrovitelje, ki so s svojimi prispevki, npr. za kataloge, zniževali stroške posamezne razstave. Tudi v knjižnici, ki smo jo pričeli urejati, smo morali opustiti misel na vezavo starih knjig in letnikov časopisov, tako da je to delo še vedno aktualno, kakor je tudi še vedno aktualno tiskanje vodnika po zbirki NOB, ki ostaja zaradi prevelikih stroškov še vedno nerealizirana naloga. V letu 1975 smo prekinili že s skoraj tridicionalnim kopiranjem fresk in slik za stalno galerijsko zbirko. Poseben problem je tudi čuvanje zbirk in zaščita celotnega muzeja, kar je ob samo dveh čuvajih, ki hkrati pobirata še vstopnino v muzej, neustrezno urejeno; zadnji dogodki v letu 1975 v drugih muzejih pa nas svarijo, da bi tudi ta problem morali reševati energično in takoj, a ker je reševanje zvezano s stroški, ostaja še vedno odprto! To je le nekaj problemov, ki so povezani z muzejskim delom in ki jih v letu 1975 nismo mogli rešiti. Vendar v primerjavi z opravljenim izgube teže, kajti uspehina drugih projektih so zadovoljivi in v mejah možnosti celo prav dobri. Res pa je, da ti

uspehi in delo niso vidni in atraktivni, ker gre za interno strokovno delo pri pripravah za urejanje stalnih zbirk ali občasnih razstav, za zbiranje podatkov, predmetov in za preverjanje gradiva v arhivih, skratka, za fundamentalno delo, ki je pogoj za dobro muzejsko prezentacijo gradiva v zbirki.

Strokovno delo

Strokovno in znanstveno delo v muzeju je tisto delo, ki ga je potrebno opraviti, če hočemo pokazati rezultate na primer v novi zbirki ali na občasni razstavi, iz katere bo kasneje nastala stalna zbirka. Tako za razstavo kot za stalno zbirko je treba najprej narediti strokovni koncept razstave, treba je organizirati zbiranje predmetov, narediti dokumentacijo in podobno. To je delo, ki je potem na razstavi praktično neopazno.

Loški muzej je v letu 1975 na področju *arheologije* opravil temeljno delo inventarizacije predmetov po podatkih iz knjige dohoda in na osnovi podatkov, objavljenih v strokovni literaturi. Na ta način je sestavljena kartoteka arheoloških najdišč na področju, ki ga obdeluje Loški muzej. Delo je zamudno, ker doslej predmeti niso bili na tak način inventarizirani in niso bili shranjeni po posamičnih lokacijah, ampak med seboj pomešani. Ker je kustos za arheologijo nastopil službo v muzeju šele v marcu 1975, je v tem letu, poleg seznanjanja z gradivom, izdelal tudi program izkopavanja za obdobje 1976—1980.

Na področju *etnologije* je kustos preučeval arhivsko gradivo o glavninarski in klobučarski obrti in Zgodovinskem arhivu v Skofji Loki, v župnem uradu in v Nadškofijskem arhivu ter v Državnem arhivu in Ljubljani. Poleg tega je bil pregledan privatni glavninarski arhiv iz Staroga dvora ter urejena kartoteka glavninarskih in klobučarskih mojstrov, pomočnikov in vajencev z ustreznimi matičnimi in delovnimi podatki na podlagi že proučenega arhivskega gradiva. Nadaljevano je bilo tudi delo pri zbiranju podatkov o ljudskih umetnikih za zbirko o ljudski umetnosti, nadalje podatkov za zbirko o sitarstvu in glavninarstvu. Posebej je bila izdelana sistematična fototeka z etnološko tematiko in prav tako urejene risbe in načrti s področja etnologije. Obsežno delo je predstavljalo izpisovanje gradiva iz terenskih zapiskov, literature,

dopisovanj in razgovorov v kartoteke materialne, duhovne in socialne kulture. Tudi za čebelarstvo je bilo zbranega veliko gradiva in podatkov, saj je oddelek za etnologijo pripravil koncept razstave in je muzej tudi oblikoval razstavo čebelarske družine Škofja Loka.

Na področju *zgodovine in NOB* je kustos pripravil za objavo v Loških razgledih XXII/75 prispevek *Zrtve narodnoosvobodilne vojne iz občine Škofja Loka* ter krajši prevod s komentarjem iz Vodnikovega albuma *Leta 1841 iz Ljubljane skozi Škofjo Loko in Selško dolino v Behinj*. Neobjavljen pa je ostal opis turističnih zanimivosti na loškem ozemlju, ki je bil pripravljen za turistični vodnik po Gorenjskem in ki ni izšel. Pripravljen je tudi tekst za *Vodnik po zbirki NOB v Loškem muzeju*. Kustos je sodeloval pri zgodovinskem delu publikacije, ki jo je izdala tovarna »Sešir« ob 40-letnici stavke, 30-letnici razvoja in 25-letnici socialistične graditve.

Umetnostozgodovinski oddelek z galeirijo je pripravil koncepcijo 8 razstav v galeriji in tudi izven nje, spremljal je tekoče delovanje domačih in tujih slikarjev na razstavah doma in v tujini. Kustos je ob rednem spremljanju s kritičnimi zapisi ob razstavah objavljajl svoje tekste v časopisju, sodeloval je z uvodnimi študijami pri katalogih v Kranju in Novem mestu ter strokovno vodil Groharjevo slikarsko kolonijo v Škofji Loki in v času dopusta Dolenjsko slikarsko kolonijo v Novem mestu. Poleg teh razstav je oblikoval tudi veliko razstavo Male Groharjeve slikarske kolonije v galeriji ter pripravljajl širši opis starih upodobitev Škofje Loke v zbirki Loškega muzeja. Pripravil je tudi izbor slik za reproduciranje v koledarju Gorenjskega tiska in tovarne »Lek«. Kot strokovnjak je sodeloval v žirijah za podelitev nagrad AVNOJ in Prešernovih nagrad gorenjskih občin.

Delo v muzejskih zbirkah

Arheologija. — Zaradi inventarizacije in priprave novega koncepta razstavljanja arheoloških predmetov je bilo iz zbirk odstranjeno vse gradivo, ker nima pomena z eno ali dvema vitrinama predstavljati loško ozemlje pred letom 973.

Etnologija. — Izpopolnjene so bile zbirke o sitarstvu, glavnikarstvu in od lanu do platna. Veliko gradiva, predmetov, orodij je bilo dodanih v zbirki o glavnikarstvu, ki je po teh spremembah in do-

polnitvah kot nova. Nemalo skrbi in stroškov je povzročajlo tudi varovanje posameznih zbirk in delov zbirk, pa se je muzej odločil zavarovati najbolj občutljive predmete s steklenimi paravani, tako da jih obiskovalci ne morejo več otipavati ali celo razdirati.

Manjše dopolnitve so bile tudi v oddelku *NOB* in v *kulturno-zgodovinskem oddelku*; razstavljen je restavrirana miza iz 16. stoletja. Da bi postavil na novo *prirodoslovni oddelek*, je zaradi bolezni hišnika zmanjkajlo časa ter je ta naloga morala biti prestavljena v leto 1976. Tudi muzej na prostem in še posebej Škoparjeva hiša je ostala v takšnem stanju kot doslej, ker muzej zaradi izseljeniškega piknika in drugih prireditiv, ki vse uporabljajlo Škoparjevo hišo kot garderobo, ne more vlagati sredstev v občasna popravila in v splošno regeneracijo objektov. Tako je in še ostajajlo muzej na prostem pastorek.

Občasne razstave

Ob 70-letnici čebelarske družine Škofja Loka je muzej sodeloval in pripravil koncepcijo razstave, ki je bila v zgornjih prostorih muzeja, varovalj in vodil evidenco o razstavi pa so člani družine. Pomembna je bila na primer razstava 30 let povojne socialistične graditve na Škofje-loškem, ki je bila organizirana v počastitev 30-letnice osvoboditve in odprta na Dan republike. Poleg teh dveh razstav, ki sta bili pripravljeni v Loškem muzeju, so bile tudi razstave od drugod in bi tu omenili samo npr.: Mlini na Gorenjskem, Zgodovina delavskega gibanja na Gorenjskem, Razstava partijskega tiska, Razstava osnutkov za spomenik v Dražgošah in druge, kar je pregledno podano v naslednjem seznamu razstav za leto 1975:

1. Od 10. 1. do 13. 2. 1975 je bila postavljena razstava *VII. Groharjeve slikarske kolonije* iz leta 1973 v počastitev občinskega praznika. Slovesna otvoritev je bila 5. februarja in je bila združena s proslavo slovenskega kulturnega praznika in s slovesno podelitvijo občinskih priznanj za delo pri 1000-letnici Škofje Loke (tistim, ki tega priznanja še niso prejeli).

2. Od 14. 2. do 20. 3. sta v galeriji na gradu razstavljalajlo dva mlada likovna umetnika, in sicer akad. kipar *Anton Demšar* in akad. slikar *Gorazd Satler*. K tej razstavi je muzej izdal katalog.

3. Od 28. 3. do 18. 4. je bila v galeriji postavljena razstava *Mlini na Gorenj-*

skem, ki jo je pripravil ob pomoči vseh gorenjskih kulturnih skupnosti Gorenjski muzej v Kranju.

4. Od 19. 4. do 28. 4. je v galeriji razstavil *Jakov Hure-Delmati* štirj velike slike na temo »šahovska krona« s portreti B. Fisherja in A. Karpova. Razstavo je pripravil šahovski klub iz Škofje Loke, ki je v nedeljo 20. 4. 1975 organiziral tudi simultanko z velemojstrom B. Parmo.

5. Od 29. 4. do 24. 5. je muzej pripravil samostojno razstavo akad. slikarja *Borisa Jesiha*, in sicer v sodelovanju z likovnim salonom Ravne na Koroškem, kamor je bila razstava pozneje tudi prenesena. Pokrovitelja razstave: Donit Medvede in Zelezarna Ravne na Koroškem. OK ZSMS Škofja Loka je 16. 5. 1975 ob 20. uri organiziral razgovor s slikarjem na razstavi. Razgovora se je udeležilo približno 50 oseb.

6. Od 25. 5. do 25. 6. je bila v galeriji postavljena razstava del udeležencev *Male Groharjeve slikarske kolonije*. Na razstavi je bilo 310 slik in risb, ki so jih naredili učenci osnovnih šol iz Slovenije in drugih republik.

7. Od 27. 6. do 16. 7. je v galeriji Filatelistično društvo »Lovro Košir« iz Škofje Loke pripravilo za občinstvo mikavno razstavo *znamk, novcev in značk*.

8. Od 18. 7. do 8. 9. je bila v galeriji razstava del članov *VIII. Groharjeve slikarske kolonije* iz leta 1974.

9. Od 12. 9. do 3. 11. je bila v galeriji samostojna razstava domačega slikarja *Pavla Bozovičarja*, ki je to svojo prvo samostojno razstavo priredil ob svoji 60-letnici pod pokroviteljstvom podjetja Lokainvest iz Škofje Loke. Muzej je izdal katalog z barvnimi reprodukcijami.

10. Od 7. 11. do 24. 11. je bila v galeriji razstava *Zgodovina delavskega gibanja na Gorenjskem*. Razstavo je pripravil Muzej delavskega gibanja na Jesenicah in je bila organizirana v Škofji Loki ob 40-letnici stavke v tovarni klobukov »Šešir«.

11. Od 28. 11. do 15. 12. je muzej pripravil v galeriji razstavo *30 let naše povojne socialistične graditve*, za katero je zbral gradivo kustos za zgodovino in NOB.

12. Od 17. 12. do jan. 1976 je Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo pripravil v galeriji razstavo *30 let spomeniškega varstva v Škofji Loki*. Ob razstavi je bil tudi sestanek predstavnikov treh mest: Ptuja, Škofje Loke in Pirana.

13.—14. Loški muzej je v Dražgošah pripravil od 11. 5. do 16. 5. ter nato v spodnjem hodniku muzeja od 20. 5. do 2. 6. 1975 razstavo *osnutkov za spomeniške revolucije v Dražgošah*.

15. Od 9. 6. do 23. 6. je muzej organiziral ob tednu Komunistične razstave o partijskem tisku, ki je bila v zgornjih prostorih muzeja.

16. Od 25. 4. do 14. 5. je muzej organiziral v tovarni zdravil »Lek« v Ljubljani razstavo dveh loških rojakov, in sicer slikarja *Igorja Dolenca* in akad. kiparja *Toneta Logondra*.

17. Od 15. 5. do 19. 5. je bila v festivalni dvorani na Bledu ob 112. občnem zboru Slovenskega zdravniškega društva v organizaciji Loškega muzeja postavljena razstava del slikarja *Igorja Dolenca* in akad. kiparja *Toneta Logondra*.

18. Dne 13. 6. 1975 je bila v Likovnem salonu na Ravnah na Koroškem otvoritev razstave del akad. slikarja *B. Jesiha*, ki jo je organiziral Loški muzej.

19. Za 4. julij je bila v zgornjih prostorih muzeja odprta *čebelarska razstava*, ki jo je organizirala čebelarska družina Škofja Loka, pripravil pa kustos etnolog.

Razstave v galeriji in v ostalih prostorih na gradu je obiskalo 29.670 obiskovalcev, kar je še posebej prikazano v pregledu obiskov.

Pridobitve novih predmetov

Z odkupom je muzej pridobil 190 predmetov, kjer prevladujejo predmeti, povezani z glavnikaarstvom in ki so bili že vključeni v obnovljeno glavnikaarsko zbirko. Kustos za zgodovino je ob razstavi o povojni socialistični graditvi nabral več kot 1.500 fotografij; dva albuma fotografij povojnega časa sta iz Gorenjske predilnice, ostale fotografije so iz drugih delovnih organizacij iz predvojnega ter predvsem povojnega časa. Iz zapuščine pokojnega fotografa Oblaka nam je vdova proti simbolični nagradi odstopila 125 fotografij. Za zgodovino NOB je bilo pridobljenih 15 predmetov. Poleg tega smo pridobili iz Muzeja revolucije v Ljubljani 10 in iz Gorenjskega muzeja v Kranju 30 fotografij o NOB. Za galerijsko zbirko je bila s pomočjo kulturne skupnosti odkupljena slika pokojnega akademskega slikarja, rojaka iz Žirov Maksima Sedeja. Od odkupne komisije pri republiški kulturni skupnosti pa smo dobili plastiko Toneta Logondra in sliki B. Jesiha ter Franca Novinca. Poleg tega

hrani muzej vseh 310 likovnih del Male Groharjeve slikarske kolonije in 16 slik z Groharjeve slikarske kolonije.

Inventarizacija

Delo in inventarizacija, s tem ko je predmet, ki je prišel v muzej bodisi kot odkup ali darilo, vpisan, še ni končano, ker ga je treba nato še obdelati v posebni, po stroki ločeni kartoteki, poiskati zanj komparacije, izdelati fotografsko in risarsko dokumentacijo. Tako je na področju arheologije, kjer je bilo delovno mesto zasedeno šele v marcu 1975, bila prvenstvena naloga identifikacija najdb po najdiščih na osnovi vseh razpoložljivih podatkov; iz skupne kartoteke in fototeke je bilo treba izločiti arheološko dokumentacijo, da je bilo mogoče sortirati deponirano gradivo. Etnološki predmeti so še najbolj na tekočem, tako da so vsi v letu 1975 pridobljeni predmeti bili tekoče vpisani v inventarno knjigo in v kartoteko; tako je bilo obdelanih 190 kosov glavninarskega orodja ter 66 kosov predmetov iz depoja. Ker so fotografije za NOB-oddelek še v preslikavi, je kustos inventariziral lahko 92 drugih predmetov s področja NOB, kulturne zgodovine in povojnega obdobja. Poseben problem inventarizacije pa je povezan z mikrofilmanjem celotnega gradiva kot posebnim zaščitnim ukrepom, kar bo muzej pričel v letu 1976.

Knjižnica

Ko se je odselil arhiv v svoje prostore, je muzej nameraval v izpraznjenih prostorih urediti v enem knjižnico in v drugem zbirko. Med delom v letu 1975 pa se je izkazalo, da za knjižnico namenjeni prostor po velikosti ne ustreza, ker je premajhen in da bi v takšnem prostoru knjižnica ne mogla služiti študijskim namenom, ampak bi lahko bile knjige zgolj vskladiščene in težko dostopne. Zato smo prvotni načrt spremenili in je zaradi tega prišlo do zastoja dela v knjižnici, ki ga bo muzej moral nadaljevati še v letu 1976. Ker gre za specializirano študijsko knjižnico, ki hrani stare in nove strokovne knjige, pridobljene z zamenjavo za Loške razglede in druge publikacije Muzejskega društva ter z nakupi, je v letu 1975 bil razvrščen knjižni fond na policah po strokah. Poleg tega je muzej iz zapuščine Joke Žigona dobil 50 knjig in njegovo literarno zapuščino, kar še ni

urejeno. V letu 1975 pa je bila urejena kartotečna bibliografija etnološke literature po geslih in posebej po avtorjih.

Restavriranje

Za arheološke predmete, ki doslej še niso bili restavrirani, je izdelan načrt za postopno prepariranje in restavriranje. Ob tem gradivu je še obsežno gradivo, ki ga je Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo izkopal na Komunu, na Grabnu in na grajskem dvorišču; del tega gradiva je menda dal restavrirati v ptujski muzej, toda naš muzej ga še vedno ni ne dobil in ne prevzel. Etnografski predmeti za razstavo čebelarke družine, novo pridobljeni predmeti za glavninarsko zbirko in nekaj drugih iz depoja je bilo prepariranih. V letu 1975 je muzej dal restavrirati veliko sliko P. Künla in še dve manjši, tako da skupna površina restavriranih slik dosega komaj slabih pet kvadratnih metrov slikane površine, kar je občutno manj kot prejšnja leta. Vendar je zadovoljivo vsaj to, da s tem delom nismo prekinili in da je bila nadaljevana ta veja dejavnosti, ki jo za muzej opravljajo zunanji sodelavci (restavratorske delavnice republiškega zavoda za spomeniško varstvo in na Akademiji za likovno umetnost ali pa slikarji-specialisti za restavratorstvo). Delavnica Slovenskega etnografskega muzeja pa je v letu 1975 dokončala restavriranje renesančne mize iz 16. stoletja, ki je že razstavljena v prvi sobi muzejskih zbirk.

Sodelovanje z drugimi muzeji in sorodnimi ustanovami

Že iz prejšnjega poglavja je vidno sodelovanje Loškega muzeja z drugimi muzeji in zavodi, in to na ozko specializiranem področju. Poleg takšnega sodelovanja pa kustosi in ravnatelj sodelujejo na področju svojih strok in svoje specializacije še z vrsto ustanov in društev. Tako muzej sodeluje na področju arheologije s SAZU in s Slovenskim arheološkim društvom; na področju etnologije z Oddelkom za etnologijo pri Filozofski fakulteti ter z Inštitutom za slovensko narodopisje pri projektu »Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja« z nalogo monografske obdelave Gorenje vasi z okolico (ta akcija je prijavljena tudi pri Raziskovalni skupnosti Slovenije). Zgodovinar in ravnatelj tesno sodelujeta z Gorenjskim muzejem

v Kranju, zgodovinar še z Muzejem revolucije v Ljubljani in z drugimi sorodnimi muzeji. Zaradi galerije in likovnih razstav ter drugih akcij takega značaja, muzej sodeluje tudi z galerijami in z Društvom slovenskih likovnih umetnikov. Se posebej tesno je sodelovanje z Etnografskim muzejem iz Ljubljane, ki ima v Škofji Loki del svojih depojev. Ob tem ne smemo pozabiti na sodelovanje na področju spomeniškega varstva z Ljubljanskim regionalnim zavodom za spomeniško varstvo. Tesno sodeluje muzej tudi z Zgodovinskim arhivom in seveda z Muzejskim društvom Škofja Loka; pri posameznih skupnih prireditvah z Zvezo kulturno prosvetnih organizacij Škofja Loka, pa z Društvom muzealcev Slovenije in Skupnostjo muzejev Slovenije. To je le grob okvir sodelovanja muzeja na strokovnem in splošnem kulturnem področju.

Udeležba na strokovnih posvetovanjih, kongresih in drugo

Višji kustos arheologinja Zorka Šubic se je udeležila strokovne ekskurzije Slovenskega arheološkega društva v Staro Gorico, kjer je bila razstava »Mostra praistorica dell'Isontino«, strokovnega seminarja na temo Akvileja in Norik, slovensko-italijanskega kolokvija na temo o kraških kaštelirjih, ogledala si je izkopavanja na Hrušici in se udeležila strokovnega posveta antične sekcije Saveznog arheološkog društva Jugoslavije v Varaždinu. Kustosinja za etnologijo Meta Sterle se je udeleževala posvetovanj v zvezi z nalogo pri Raziskovalni skupnosti Slovenije na Filozofski fakulteti in Inštitutu za slovensko narodopisje. Kustos za zgodovino in NOB Vinko Demšar se je udeležil posvetovanja sekcije NOB pri Muzejski skupnosti Slovenije. Ravnatelj Andrej Pavlovec pa posvetovalne sekcije galeristov pri Skupnosti muzejev Slovenije, sestankov Društva likovnih kritikov Slovenije in mednarodnega združenja kritikov AICA.

Delovanje v delegatskem sistemu

Sodeč po udeležbah v raznih delegacijah in po splošni dejavnosti članov delovne skupnosti muzeja, le-ta še zdaleč ni zaprt vase in v svojo ozko strokovno specializacijo. Tako se muzej udeležuje dela delegacij, ki obravnavajo gradivo za občinsko skupščino in delegacij samouprav-

nih interesnih skupnosti, kjer je seveda na prvem mestu kulturna skupnost in raziskovalna skupnost. En član delovne skupnosti je član izvršnega odbora občinske kulturne skupnosti, drugi je kot delegat krajevnih skupnosti predsednik skupščine kulturne skupnosti in deluje tudi v odborih republiške kulturne skupnosti. Ravnatelj je bil član sveta Akademije za likovno umetnost, član raznih žirij (AVNOJ, Prešernov sklad, žirija za podeljevanje Prešernovih nagrad Gorenjske), član uredniškega odbora Snovanj, Loških razgledov, je tajnik Muzejskega društva Škofja Loka, Groharjeve slikarske kolonije, vodja Dolenske slikarske kolonije in še drugo. Na tako razprostranjen način delovanja muzejskih delavcev je treba gledati samo pozitivno, saj se s tem tudi mit o zapiranju strokovnih delavcev v ozke okvire stroke razbija in pojavlja se oblika široko angažiranega družbenega delavca.

Vodstva po muzeju

Poleg rednih vodstev šolskih in nekaterih drugih skupin je muzej obiskalo tudi precej delegacij, ki so jih vodili kustosi muzeja. Naj omenimo tu na primer obisk Johna Blatnika iz ZDA, partijsko delegacijo iz Sovjetske zveze s sekretarjem Kapitanovim in tov. Dolancem ter predstavniki občinskega komiteja, delegacije pobratenih mest, delegacijo FAO in ostale, ki jih vseh ne moremo naštet. Vodstva po muzeju, predvsem šolskih skupin kažejo, da le-te prihajajo v muzej premalo pripravljene in da bo muzej moral v bodoče misliti na poseben prostor za šolske skupine in na kustosa pedagoga.

Ostalo

Med obiski bi posebej omenili obisk arheologinje Ingrid Berger (Institut für Vor- und Frühgeschichte) iz Münchena, ki jo je zanimalo gradivo iz Lubniške jame in Kevdrc. Ing. D. Reeshamp iz Holandije se je posebej zanimal za Škoparjevo hišo in za leseno arhitekturo v Sloveniji. Takih in podobnih obiskov je bilo še nekaj, od predstavnikov muzejev iz Jugoslavije do slikarjev iz Sarajeva in drugih krajev, ki so jih zanimali pogoji razstavljanja v naši galeriji.

Strokovni delavci muzeja so sodelovali pri oblikovanju srednjeročnega načrta razvoja muzeja do leta 1980.

Število zaposlenih

V leto 1975 je Loški muzej vstopil s štirimi redno zaposlenimi, ker je tov. Janez Eržen z 31. 12. 1974 zapustil ustanovo. Dne 15. 2. 1975 je tov. Lidija Oblak zasedla delovno mesto administratorke. 1. 3. 1975 je nastopila službo v muzeju tov. Zorka Šubic, višji kustos, ki je prevzela mesto arheologa. S temi izpopolnitvami sistematiziranih delovnih mest šteje delovna skupnost muzeja šest redno zaposlenih delavcev.

S 1. 1. 1975 sta nastopila kot dežurna paznika dva upokojenca z nepolnim delovnim časom. Z manj kot polovico rednega delovnega časa je zaposlena tudi snažilka, medtem ko opravlja delo računovodja tov. Klemenčičeva kot dopolnilno delo.

Obiski v muzejskih zbirkah in galeriji

Zbirke v Loškem muzeju na gradu je obiskalo v letu 1975 22.100 domačih obiskovalcev in 1.579 tujcev ali skupaj 23.670 oseb; zbirko v Železnikih je obiskalo 3.912 domačih in 1.214 tujcev ali skupaj 5.126 oseb; zbirko v Zireh pa 1.130 domačih in 112 tujih ali skupaj 1.242 oseb; skupaj v vseh treh zbirkah 27.142 domačih, 2.905 tujcev ali 30.047 vseh obiskovalcev. V galeriji na gradu pa je 14 razstav obiskalo 29.670 obiskovalcev, kar pomeni skupaj z muzejskimi obiskovalci 59.717 oseb v letu 1975. V pregled obiskov niso všteti obiskovalci razstav, ki jih je muzej organiziral drugod. Ko smo pred leti nagradili 20.000 obiskovalca, smo si postavili za naslednjo mejo število 25.000 kot zgornjo, ki bi jo želeli preseči. Leto 1975 kaže, da bo morda že v letu 1976 prestopil prag Loškega muzeja 25-tisoči obiskovalec. Stalno večanje obiska v Loškem muzeju dokazuje, da vse delo pri prenovitvah zbirke ni zaman in da muzej še vedno pridobiva na ugledu dobrega lokalnega muzeja s posrečeno zvrstjo zbirke in postavitvijo, ki ugaja širokemu krogu obiskovalcev.

Pregled dohodkov in izdatkov

Loški muzej oblikuje svoje dohodke z dotacijo občinske kulturne skupnosti na podlagi pogodbe za delovni program in z lastnimi dohodki. V letu 1975 je muzej prejel od kulturne skupnosti 771.000,00 din in ustvaril 183.805,00 din lastnih dohodkov, tako da je imel vseh dohodkov

skupaj 954.805 din. Indeks povečanja vseh dohodkov skupaj proti letu 1974 je 124, toda indeks povečanja lastnih dohodkov v primerjavi z letom 1974 je kar 215; pri vstopnini je indeks še večji (kar 323), vendar moramo pri tem upoštevati, da so bile zbirke v muzeju odprte šele od 1. maja 1975 dalje, prej pa zaprte od jeseni 1973 zaradi podrtega stropa. Vstopnine je bilo v letu 1975 za 112.221 din (v letu 1974 samo 34.754 din), od najemnin je muzej dobil 12.700 din (v letu 1974 7.800, kar pomeni indeks 162), od reklam, s katerimi financiranje delovne organizacije posredno razstave, je bilo v letu 1975 priliva 31.617 din (v letu 1974 pa 36.000 din), za električno, ki jo obračunavamo poleg najemnine bifeju na gradu, smo dobili 9.252 din (indeks je 196 v primerjavi z letom 1974, ko smo na račun električne energije dobili samo 4.727 din; povečanje gre na račun cen). Od prodaje razglednic in značk ter publikacij je muzej povečal lastne dohodke za skromnih 3.270 din (indeks 127). Povečali pa so se nepredvideni dohodki, ki jih v letu 1974 ni bilo, v letu 1975 pa smo za snemanje TV oddaje »Moda za vas«, za organizacijo razstave osnutkov spomenika v Dražgošah, za pomoč pri administraciji OKS in za slikarje iz Poljske dobili 14.745 din. Lastni dohodki so skupaj 183.805 din.

Po odbitku porabljenih sredstev v višini din 309.513,95 (indeks samo 91) je bil dohodek 645.291,50 (indeks 149), ki se je razdelil na pogodbene obveznosti v višini din 10.036,65 (indeks 131), na zakonske obveznosti 57.839,20 din (indeks 168) ter za bruto OD v višini 553.727,60 (indeks 157). Povečanja pri osebnih dohodkih indeks ne pokaže v pravih lučih, ker je treba všteti mednje novo nastavljenega kustosa (višji kustos) in enega čuvaja več kot v letu 1974. Vse obveznosti, kot so pogodbene, zakonske in BOD, so zajete v vsoti 611.603,45 (indeks 158 nasproti letu 1974).

Tako je ostala razlika ali ostanek dohodka v višini 23.688,05 din, ali izraženo v indeksu komaj 50 proti letu 1974. Od tega mora muzej vplačati v rezervni sklad 2% od dohodka ali 12.905,80 din (indeks 149), za narodno obrambo 300 din in ostane čistega za razdelitev 10.482 din, kar naj bi položili na sklad skupne porabe. Med porabljenimi stroški je treba omeniti večje stroške, kot so na primer: za električno 27.602 din (tu je treba odšteti 9.252 din, kar muzej zaračunava najemnikom bifeja), stroški za ogrevanje so se z indeksom 140 povzpeli pri isti koli-

čini nabavljene kurjave na 25.947 din, z indeksom 188 so povečani stroški za PTT na 15.523 din (tu moramo omeniti, da se preko muzejskega telefona opravlja velik del razgovorov Občinske kulturne skupnosti. Muzejskega društva in Groharjeve slikarske kolonije), potni stroški so v letu 1975 znašali 11.132 din in je indeks povečanja 118 (od šestih redno zaposlenih se jih polovica vozi: dva iz Ljubljane in eden iz Žabnice), za topli obrok je muzej izdal 15.500 din, za razna popravila vitrin in zaščitnih sten ter letno popravilo in pregled strehe smo izdali okoli 55.000 din, za nabavo strokovnih knjig, torej za take, ki jih ne moremo dobiti v zamenjavo za Loške razglede, pa 19.114 din.

Stavba in vzdrževanje

V letu 1975 smo s pomočjo Občinske kulturne skupnosti končno le prišli do finančnih sredstev za nova okna. Skoraj vse grajsko poslopje ima povsem dotrajana okna in še ta so enojna, ki nič ne ščitijo pred mrazom. Ze več let je muzej skušal na razne načine dobiti sredstva za nova okna, a šele v letu 1975 je kulturna skupnost kot posebna sredstva izdvojila 200.000 din za izdelavo in vzida-

vo novih oken. Muzej je sklenil pogodbo s Poklicno lesno ind. šolo, ki je prevzela izdelavo oken. Prvih 24 kompletov je vzdalo podjetje Universal iz Ivančine gorice, ostala okna, a še vedno ne vsa potrebna, pa so bila izdelana šele v decembru 1975 in jih ni bilo mogoče vzdati.

Poleg vzdave oken je bilo v muzeju preurejenih nekaj sob bivše pisarne, kamor bo nameščena zbirka o ljudski umetnosti.

Opravljen je bil letni spomladanski in jesenski pregled strehe s čiščenjem žlebov in žlot ter krpanjem večjih lukenj in z zamenjavo potolčene strešne opeke.

Vsa ta dela so za grad nujno potrebna in bremenijo Loški muzej, ki pa še vedno ni iz SLP sprejel gradu v svoje upravljanje. Vzdrževanje tako velike stavbe je preveliko breme za ustanovo, posebej še, če poudarimo, da bo v letu 1976 nujno potrebno popravilo ali celo nova strelododna napeljava. Vsaj za zunanje obzidje je bilo v letu 1975 dogovorjeno, da bo deloma financirano popravilo v letu 1976 iz sredstev odbora za Izseljeniški piknik.

Opomba: To poročilo je bilo sestavljeno na podlagi poročil za leto 1975, ki so jih pripravili strokovni delavci Loškega muzeja.

Andrej Pavlovec

MUZEJSKI IZLETI

V letu 1976 so bili za člane Muzejskega društva trije izleti, vsi trije enodnevniki. Prvega izleta se je udeležilo 34, drugega 40, tretjega 39 članov. Večina udeležencev je že kar stalnih in gre do na vsak razpisani izlet, navadno pa vsakič koga zamenja kak nov član.

Prvi izlet 15. junija je bil namenjen spoznavanju Kozjanskega in Zasavja. Čez Trojane, skozi Celje, Štore in Sentjur smo zavili pod Rifnikom na kozjansko ozemlje. Iz Lesična, ki je znatno prekosil sosednji Pilštanj, smo krenili ob severnem vzhodu Bohorja na cesto proti Planini in dosegli vas Zágorje, da smo si ogledali enega najpomembnejših kulturnih spomenikov na Kozjanskem — mogočno cerkev, ki je ustanova celjskih grofov in so jo podpirali Attemsi, da je vsa bogato okrašena z baročnim štukom, freskami, slikami in kipi. Ustavili smo se v Kozjem, kjer stoji na trgu spomenik 1500 žrtvam nemške okupacije. Skozi Podsredo in Brestanico smo se pripeljali v Krško in se sprehodili po mestu do

Valvasorjeve hiše in spomenika. Končni naš cilj so bile Čateške Toplice. Po prijetnem kopanju v topli vodi se nam je na tem izletu, ki je bil že triništideseti po evidenci od leta 1958 naprej, pripetila prva nezgoda. Tik pred nameravanim odhodom si je tovarišica Minka Friškoveča zlomila nogo v kolku. Po zdravniškem pregledu so jo odpeljal v bolnico v Brežice, kjer so jo rentgenizirali in nato z rešilnim avtom odpremili na klinični center v Ljubljano, mi pa smo se pretreseni od te nesreče vrnili v Loko.

Drugi izlet 27. avgusta smo usmerili na slovensko Koroško. Po vožnji čez Ljubelj in po Rožu smo se za kratko ustavili v Rožéku in ob Baškem jezeru. Skozi Beljak smo krenili na alpsko cesto na Dobrač. Ustavili smo se za pogled z Rdeče stene, od koder se je leta 1348 ob potresu vsul podor v Ziljsko dolino in jo zajezil. Daljši postanek smo imeli na Beljaški planini, kjer je postaja žičnice za na vrh Dobrača. Pod nami je ležala Ziljska dolina, nam nasproti zahodni ko-